

BILTEN

broj 8
24.07.2013.

Tiraž: 300 primeraka

SADRŽAJ

PRAVILNIK O PODSTICAJIMA PROGRAMIMA ZA INVESTICIJE U POLJOPRIVREDI ZA UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI I DOSTIZANJE STANDARDA KVALITETA KROZ PODRŠKU PODIZANJA VIŠEGODIŠNJIH PROIZVODNIH ZASADA VOĆAKA, VINOVE LOZE I HMELJA.....	3
PRAVILNIK O NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PODSTICAJE U STOČARSTVU ZA KRAVE DOJILJE.....	3
P R A V I L N I K O NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PODSTICAJE U STOČARSTVU PO KOŠNICI PČELA.....	4
PRAVILNIK O NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PODSTICAJE U STOČARSTVU ZA PROIZVODNJU KONZUMNE RIBE.....	4
P R A V I L N I K O USLOVIMA, NAČINU I OBRASCIMA ZAHTEVA ZAOSTVARIVANJE PRAVA NA REGRES ZA TROŠKOVE SKLADIŠTENJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA U JAVNIM SKLADIŠTIMA.....	5
mr Mladen Pavlović	
PODRŠKA INVESTICIJAMA U PRIMARNOJ POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI mr Anka Kačarević.....	6
ZAŠTITA BILJA Suzbijanje korova nakon žetve dipl. Ing. zaštite bilja Eleonora Onć Jovanović.....	7
ISHRANA I SMEŠTAJ MLEČNIH GOVEDA U USLOVIMA VISOKIH LETNJIH TEMPERATURA dipl.inž. Dragoljub Krajnović.....	9
Pregled cena sa zelene, kvantaške i stočne pijace i Beogradu za period od 08.-14. jula 2013.g.....	st.12

PRAVILNIK
O PODSTICAJIMA PROGRAMIMA ZA INVESTICIJE U POLJOPRIVREDI ZA
UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI I DOSTIZANJE STANDARDA KVALITETA KROZ
PODRŠKU PODIZANJA VIŠEGODIŠNJIH PROIZVODNIH ZASADA VOĆAKA, VINOVE
LOZE I HMELJA

Podsticaji za podizanje proizvodnih zasada obuhvataju podršku programima, koji se odnose na:

- 1) podršku podizanja novih intezivnih proizvodnih zasada sa savremenom tehnologijim gajenja voća, vinove loze i hmelja, sa naslonom;
- 2) pripremu zemljišta za podizanje proizvodnih zasada.

Podsticaji za podizanje proizvodnih zasada su podsticaji za:

- 1) nabavku sadnica voćaka, vinove loze i hmelja;
- 2) nabavku naslona za proizvodne zasade, odnosno radi nabavke kolja kod zasada vinove loze sa sortom Prokupac gajene na tradicionalan način
- 3) pripremu, obradu zemljišta, kopanje jamića za sadnju i sadnju (priprema zemljišta);
- 4) hemijsku analizu zemljišta sa preporukom đubrenja zemljišta za sadnju i/ili ispitivanje mehaničkog sastava zemljišta (analize zemljišta).

1)Pravo na podsticaje imaju fizička lica nosioci komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, preduzetnici, pravna lica i to: privredna društva, zemljorljdničke zadruge, naučnoistraživačke organizacije, škole, zadužbine, manastiri i crkve.

2) Vremena podizanja zasada;

3) Zemljišta;

4) Površine proizvodnog zasada;

5) Broja posađenih sadnica;

Proizvodni zasad mora da ispunjava i odgovarajuće uslove u pogledu gustine sadnje

6) Primljenih sadnica

Zahtev se podnosi Upravi za agrarna plaćanja najkasnije do 31. avgusta tekuće kalendarske godine.

Maksimalni iznosi po korisniku podsticaja za podizanje proizvodnih zasada, u zavisnosti od vrste podsticaja, jesu: za nabavku sadnica voćaka, vinove loze i hmelja - 1.200.000 dinara; za nabavku naslona, odnosno kolja - 500.000 dinara; za pripremu zemljišta - 200.000 dinara; za hemijsku analizu zemljišta, odnosno ispitivanje mehaničkog sastava zemljišta - 100.000 dinara.

PRAVILNIK
O NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PODSTICAJE U STOČARSTVU ZA KRAVE
DOJILJE

Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koje ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, podsticaje ostvaruje za krave dojilje, starosti preko 24 meseca, koje pripadaju tovnim grlima čiste rase, na osnovu zahteva koji podnosi Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Upravi za agrarna plaćanja.

Zahtev za ostvarivanje prava na podsticaje podnosi se za svaku kalendarsku godinu do 31. januara naredne godine.

Uz zahtev podnosi se kopija pasoša za goveda, izvod iz glavne matične evidencije za krave dojilje koje pripadaju tovnim grlima čiste rase za koja se podnosi zahtev overen od strane odgajivačke organizacije, kao i izvod iz evidencije o registraciji gazdinstva i broju životinja na gazdinstvu iz Centralne baze podataka o obeležavanju životinja, izdati i overeni od strane ovlašćene veterinarske organizacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo.

P R A V I L N I K O NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PODSTICAJE U STOČARSTVU PO KOŠNICI PČELA

Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koje ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, podsticaje u stočarstvu po košnici pčela ostvaruje na osnovu zahteva koji podnosi Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Upravi za agrarna plaćanja.

Zahtev za ostvarivanje prava na podsticaje po košnici pčela podnosi se za svaku kalendarsku godinu do 31. avgusta tekuće godine. Uz zahtev podnosi se izvod iz evidencije o registraciji pčelinjaka i pčelinjih društava na gazdinstvu iz Centralne baze podataka o obeležavanju životinja, overen od strane ovlašćene veterinarske organizacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo, kao i kopija uverenja o zdravstvenom stanju životinja overena od strane nadležnog veterinarskog inspektora.

P R A V I L N I K O NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NA PODSTICAJE U STOČARSTVU ZA PROIZVODNJU KONZUMNE RIBE

Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, podsticaje ostvaruje za proizvedenu konzumnu ribu koja je isporučena pravnom licu, odnosno preduzetniku koji se bavi rasecanjem i preradom mesa ribe, odnosno prometom ribe na malo na osnovu zahteva koji podnosi Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Upravi za agrarna plaćanja.

Zahtev za ostvarivanje prava na podsticaje podnosi se za svaku kalendarsku godinu do 31. decembra tekuće kalendarske godine. Uz zahtev podnosi se:

1) kopija prijemnice izdate od strane pravnog lica, odnosno preduzetnika koji se bavi rasecanjem i preradom mesa ribe, odnosno prometom ribe na malo koji ima odgovarajući objekat odobren u

skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo i koji je upisan u Centralni registar objekata, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost hrane;

2) kopija uverenja o zdravstvenom stanju životinja overena od strane nadležnog veterinarskog inspektora;

3) izjava pravnog lica, odnosno preduzetnika o količini primljene konzumne ribe.

P R A V I L N I K

O USLOVIMA, NAČINU I OBRASCIMA ZAHTEVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA REGRES ZA TROŠKOVE SKLADIŠTENJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA U JAVNIM SKLADIŠTIMA

Ovim pravilnikom bliže se propisuju uslovi, načinostvarivanja prava na regres za troškove skladištenja poljoprivrednih proizvoda u javnim skladištima.

Poljoprivredni proizvodi, u smislu ovog pravilnika, su:

1) pšenica, i to: A-1, A-2 i A-3 klase;

2) kukuruz, i to: A i B klase;

3) malina, i to: rolend, polublok, blok i griz kategorije;

4) kupina, i to: konfitura, polublok, blok i griz kategorije;

5) višnja, i to: sa košticom i bez koštice kategorije.

Uslovi za ostvarivanje prava na regres, koje u skladu sa zakonom ostvaruju pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, su uslovi propisani zakonom kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, kao i sledeći uslovi:

1) da je površine pod poljoprivrednim proizvodima prijavio u

skladu sa zakonom kojim se uređuje poljoprivreda i ruralni razvoj;

2) da je poljoprivredne proizvode podigao iz javnog skladišta u periodu koji ne može biti duži od godinu dana pre podnošenja zahteva za ostvarivanje prava na regres.

Zahtev za ostvarivanje prava na regres podnosi se jedanput godišnje, u dva primerka Ministarstvu finansija i privrede – Uprava za trezor u periodu od 15. jula do 30. novembra tekuće godine.

mr Mladen Pavlović

PODRŠKA INVESTICIJAMA U PRIMARNOJ POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI

U predhodnom periodu u MPŠV donet je pravilnik koji se odnosi na podsticaje u investicije za sledeće oblasti poljoprivredne proizvodnje:

1) za nabavku nove mehanizacije i opreme za primarnu poljoprivrednu proizvodnju;

2) za opremanje objekata namenjenih stočarskoj proizvodnji;

3) za stočarsku proizvodnju kojima se štiti životna sredina i dobrobit domaćih životinja;

4) za nabavku kvalitetnih priplodnih grla na domaćem i stranom tržištu;

5) za program podrške investicijama za unapređenje prinosa i kvaliteta biljnih kultura.

1) U programu za nabavku nove mehanizacije i opreme za primarnu poljoprivrednu proizvodnju moguće je ostvariti podsticaje za nabavku nove mehanizacije i opreme za navodnjavanje; zaštitu od bolesti, štetočina, korova, grada, niskih i visokih temperatura; nove opreme za ribnjake; novih priključnih mašina za setvu, sadnju i berbu; nove opreme za poboljšanje organizacije i efikasnosti stočarske proizvodnje i pripremu stočne hrane.

2.) U programu za opremanje objekata namenjenih stočarskoj proizvodnji moguće je ostvariti podsticaje za nabavku nove opreme za smeštaj i/ili odgoj mlečnih krava, tovnih junadi, ovaca, koza, prasadi i živine.

3) U programu za stočarsku proizvodnju moguće je ostvariti podsticaje za: nabavku nove opreme za manipulaciju, odlaganje, separaciju, distribuciju čvrstog i tečnog stajnjaka; nabavku nove opreme za šišanje ovaca i opreme za orezivanje papaka kod krava.

4) U programu za nabavku kvalitetnih priplodnih grla na domaćem i stranom tržištu moguće je ostvariti podsticaje za nabavku kvalitetnih priplodnih junica, kvalitetnih priplodnih ovaca i koza i nabavku kvalitetnih priplodnih svinja.;

5) U programu za podršku investicijama za unapređenje prinosa i kvaliteta biljnih kultura moguće je ostvariti podsticaje za

- 1) nabavku novih plastenika i opreme za proizvodnju u zaštićenom prostoru;
- 2) izgradnju, proširenje, rekonstrukciju ili adaptaciju hladnjača;
- 3) nabavku nove opreme za utvrđivanje kvaliteta žitarica i industrijskog bilja;
- 4) nabavku nove opreme za pripremu proizvoda za tržište.

Pravo na podsticaje imaju: pravno (malo ili srednje pravno lice i u strukturi vlasništva ima manje od 25% učešća državnog kapitala);

Preduzetnik

fizičko lice - nosioca komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva,

Podsticaji se mogu ostvarti za jedan ili više podsticaja, odnosno investicija osim za izgradnju hladnjača kada se podsticaji ostvaruju samo za tu vrstu podsticaja.

Podsticaji će se ostvariti ako se za sve vrste podsticaja, odnosno investicija podnese jedna prijava za tekuću godinu, kao i ako je:

- 1) investicija realizovana u periodu od 1. januara i do 1. novembra tekuće godine;
- 2) iznos pojedinačnog računa za investiciju mora biti veći od 50.000 dinara.

Podsticaji se ostvariće se na osnovu **konkursa** koje koji će raspisati Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - Uprava za agrarna plaćanja.

Za sve informacije i pomoć u popunjavanju zahteva, zainteresovani se mogu obratiti Poljoprivrednoj savetodavnoj i stručnoj službi Padinska Skela.

Mr Anka Kačarević

ZAŠTITA BILJA

Suzbijanje korova nakon žetve

Jedini pravi način sistematskog suzbijanja višegodišnjih korova jeste primena **glifosata** nakon skidanja strnih useva. U poslednje vreme, pošto se dužina letnjeg perioda povećeva a I iz razloga sto se sve više seju rani hibridi, postoji i mogućnost suzbijanja nakon vršidbe kukuruza I suncokreta. Pošto se ovi usevi skidaju prilično visoko, korov koji već postoji u parceli ostaje iza kombajna i praktično ne treba ni čekati nicanje. Ukoliko postoji zaraženost parcele, biće prisutnih biljaka.

Treba uvek naglasiti da, kod ovog herbicida, doza po hektaru mora da se primeni u saglasnosti sa ciljanom vrstom i reazvojnou fazou korova.

Prilikou primene glifosata na strništu ne treba žuriti, potrebno je **SACEKATI** da nikne većina korova i dostigne fazu u kojoj se najbolje suzbija.

Glifosat je neselektivni, sistemični herbicid koji biljka usvaja lišćem. Nakon usvajanja kreće se naviše i naniže u biljci, a inaktivira se ako dođe do dodira sa zemljištem. Primenjuje se folijarno i usvaja se uglavnom kroz kutikulu. Mehanizam delovanja je inhibicija biosinteze aromatičnih aminokiselina neophodnih za sintezu proteina. Nagomilava se u podzemnim delovima, mladim listovima i tačkama porasta biljke. Simptomi delovanja su žutilo i odumiranje listova i podzemnih delova.

U zavisnosti od vrste korova i površina na kojima se primenjuju preparati na bazi glifosata uz utrošak vode 200-400 l/ha, tretiranje se vrši u količini:

• 2 – 3 l/ha, tretiranjem u fazi intenzivnog porasta, za vrste iz roda:

Divlje zobi *Avena spp.*

Klasače *Bromus spp.*

Muhari *Setaria spp.*

• 2 – 4 l/ha, tretiranjem u fazi intenzivnog porasta, za sledeće vrste

Lipica teofrastova	- <i>Abutilon theophrasti</i>	Livadarke	- <i>Poa spp.</i>
Ambrozija pelenasta	- <i>Ambrosia artemisifolia</i>	Dvornici	- <i>Polygonum spp.</i>
Štirevi	- <i>Amaranthus spp.</i>	Krstica obična	- <i>Senecio vulgaris</i>
Laolež divlji	- <i>Calistegia sepium</i>	Gorušica njivska	- <i>Sinapis arvensis</i>
Tarčuzak obični	- <i>Capsella bursa –pastoris</i>	Gorčika rapava	- <i>Sonchus asper</i>
Pepeljuge	- <i>Chenopodium spp.</i>	Gorčika obična	- <i>Sonchus oleraceus</i>
Svračice	- <i>Digitaria spp.</i>	Čistac jenogodišnji	- <i>Stachys annua</i>
Proso korovski	- <i>Echinochloa crus – galli</i>	Mišjakinja obična	- <i>Stellaria media</i>
Konica obična	- <i>Galinsoga parviflora</i>	Kravlja trava	- <i>Thlaspi arvense</i>
Broćika	- <i>Galium aparine</i>	Čestoslavice	- <i>Veronica spp.</i>
Mrtva kopriva crvena	- <i>Lamium purpureum</i>	Grahorice	- <i>Vicia spp.</i>
Ljuljevi	- <i>Lolium spp.</i>	Ljubičica poljska	- <i>Viola arvensis</i>
Bokvice	- <i>Plantago spp.</i>		

• 3 – 4 l/ha, tretiranjem u fazi intenzivnog porasta, za sledeće vrste:

Vijuci, vlasulje	- <i>Festuca spp.</i>	Pomoćnica obična	- <i>Solanum nigrum</i>
Renika obična	- <i>Lepidium draba</i>	Gorčika poljska	- <i>Sonchus arvensis</i>
Korovsko proso	- <i>Panicum spp.</i>	Boce	- <i>Xanthium spp.</i>

Divlji sirak-*Sorgh. halepense* Zubača obična *Cyn. Dactylon* Pirevina obična-*Agrop. Repens*

• 3 - 4 l/ha tretiranjem pred cvetanje i u fazi cvetanja:

Pirevina obična *Agropyrum repens*

• 3,5 – 5 l/ha, tretiranjem od 40 – 50 cm visine pa do faze metličnja:

Divlji sirak (iz rizoma) *Sorghum halepense*

• 4 – 6 l/ha, tretiranjem u fazi intenzivnog porasta do početka cvetanja:

Crni pelin	- <i>Artemisia vulgaris</i>	Koprive	- <i>Urticae spp.</i>
Čičak obični	- <i>Articum spp.</i>	Nane	- <i>Mentha spp.</i>
Palamida njivska	- <i>Cirsium arvense</i>	Petoprsnica puzeća	- <i>Potentilla reptans</i>
Mlečike	- <i>Euphorbia spp.</i>	Ljutić puzeći	- <i>Ranunculus repens</i>
Graor krtolasti	- <i>Lathyrus tuberosus</i>	Štavelji	- <i>Rumex spp.</i>
Podbel	- <i>Tussilago farfara</i>	Maslačak obični	- <i>Taraxacum officinale</i>

Palamida *Cirsium arvense* Divlja kupina *Rubus sp.* Rastavić *Equisetum arvense*

• 6 – 8 l/ha, tretiranjem u fazi cvetanja:

Poponac njivski *Convolvulus arvensis*

- tretiranjem kada je korov 15-20 cm visine od početka klasanja:

Zubača obična *Cynodon dactylon*

- tretiranjem u vreme nedozrelih plodova:

Kupina *Rubus spp.*

• 8 – 12 l/ha, tretiranjem u fazi intenzivnog porasta do početka cvetanja

Rastavić *Equisetum arvense*

Poponac njivski *Con. Arvensis*

Stavelj- *Rumex spp.*

Mišjakinja- *Stellaria media*

MEŠANJE SA DRUGIM PREPARATIMA: Ne meša se sa drugim preparatima.

NAPOMENA: Ne sme se primenjivati za uništavanje cime krompira ni u zasadima voća i vinove loze koji su mlađi od 4 godine. Manje količine preparata se primenjuju pri slabijem intenzitetu zakorovljenosti, ranijim fazama porasta korova, povoljnijim vremenskim uslovima i sa manjim količinama vode. Zbog fitotoksičnosti treba sprečiti zanošenje kapi na susedne useve i zasade i zelene delove voća i vinove loze. Na tretiranim površinama zabranjena je ispaša mlečne stoke, a korišćenje osušene trave za ishranu stoke dozvoljeno je 7 dana posle primene. Tretirana površina strništa se ne sme obrađivati najmanje 7 dana posle primene, a tretirane korove ne treba zaoravati ili frezirati najmanje 2-3 nedelje posle primene. Ponovo puštanje vode u kanale je 7 dana posle primene. Tretiranje panjeva u cilju suzbijanja izdanaka i izbojaka se vrši pod uslovom da površine nisu erozivne i da su udaljene najmanje 300 m od izvorišta voda. U toku jedne godine, na istom terenu, može se primeniti dva puta.

Dipl. Ing. Zaštite bilja Eleonora Onć Jovanović

Ishrana i smeštaj mlečnih goveda u uslovima visokih letnjih temperatura

Kod razmatranja bioekoloških karakteristika goveda, koje u velikoj meri utiču na odabiranje načina njihovog smeštaja i držanja, posebnu pažnju zaslužuje reakcija goveda na dva osnovna faktora okolne sredine hladnoću i vrućinu. Ove reakcije su direktno vezane sa procesom termoregulacije u organizmu životinja i sa uticajem pomenutih faktora na fiziološke i proizvodne odlike. Potrebno je znati da su goveda u svom evolutivnom razvoju, formirana u periodu poslednjeg ledenog doba, što je ključni uslov bio da danas ova vrsta mnogo bolje podnosi

uslove hladnog vremena nego visokih temperatura. Ako se obezbede povoljni uslovi, što znači suve staje, zaštićene od promaje i vetra, goveda podnose i veoma niske temperature ispod nule, što je karakteristično i za telad. Leto donosi vrućine koje predstavljaju veliki problem i to više kod muznih krava nego kod priplodnog podmlatka i tovljenika. Krave u naponu laktacije su suočene sa ekstremnom proizvodnjom, tako da za jedan kg mleka kroz vime mora da protekne i do 450 kg krvi a to je ogromno opterećenje. Posledica je povećanje telesne temperature. Ako se to događa u letnjem periodu onda krava otežano odaje nastalu toplotu, naročito u islovima povećanja vlažnosti vazduha što je upravo jedna od odlika naše klime. Kod povećanja vlažnosti vazduha, krave otežano odaju nastalu toplotu, kako znojenjem tako i zračenjem. Ovo izaziva nekolicinu fizioloških i metaboličkih promena, a kao krajnja svakako je gubitak apetita i kritično smanjenje konzumiranja hrane. Kao posledica javlja se drastični pad proizvodnje mleka. Utvrđeno je da sa povećanjem temperature u ambijentu postepeno za 1 0C, na grničnu temperaturu od 24 0C, dolazi do smanjenja uzimanja hrane za 2,8%. Smanjeno konzumiranje hrane je najuočljivije kod visokoproizvodnih grla, kod grla u početku laktacije i kod mladih proizvodnih grla u početnim laktacijama. Tačnije, sa porastom temperatura spoljne sredine, dolazi do povećanja utroška vode kod krava koje se ne muzu, dok kod krava u laktaciji utrošak se smanjuje srazmerno proizvodnji. Pored toga specifičnosti imaju veliki uticaj na način i tip ishrane i držanja goveda u pomenutom ambijentu.

Za optimalan nivo konzumiranja obroka, neophodno je da zastupljenost suve materije u obroku bude oko 50%. Međutim to zavisi i od gubitka vode iz organizma koji je izraženiji u toplom letnjem periodu godine. Kada se goveda nalaze na paši, pod velikim su uticajem sunčevog zračenja i visoke toplote. Zato je poželjno da visok sadržaj vode u zelenoj masi bude zastupljen u što u što dužem periodu njegove upotrebe. Poznato je da odrasla goveda konzumiraju i do 100 kg zelene mase na dan, što predstavlja unos od priližno 90 l vode u organizam. Međutim, dnevne potrebe u vodi tokom leta dostižu do 180 l što obavezuje farmera da obezbedi odgovarajuće načine za snabdevanje vode, pre svega aktiviranjem izvora ili dopremanjem cisterne sa vodom. Podrazumeva se da izvorišta vode moraju da budu stalno dostupni grlima na paši. Neophodno je obezbediti prirodni ili veštački zaklon od direktnog uticaja sunčeve svetlosti na pašnjaku, da bi se omogućilo bolje odavanje toplote, uz smanjenje gubitka vode iz organizma. Na pašnjaku ih treba zadržati do uveče ili kasnije, posebno ukoliko su objekti nepovoljni za držanje i

neispunjavaju pojedine normative. U našim uslovima objekti su najčešće od masivnih zidova, punog materijala, niskih tavanica i malih površina prozora, što može usled dužeg boravka životinja u takvom ambijentu da izazove teperaturalni šok, posebno ako nisu opremljeni sistemima za veštačku ventilaciju. To je i osnovni razlog da se goveda većim delom dana ostavljaju na ispaši. Kada se objekti grade od lakšeg materijala, sa smanjenjem zidnih površina umesto kojih se mogu koristiti odgovarajući stubovi, omogućava se efektivnija razmena vazduha kroz objekte i zadržava poželjna temperatura u prostoru gde borave goveda, posebno muzne krave. To olakšava držanje goveda na ispaši i korišćenje pašnjaka, jer se grla ranije tokom dana mogu vratiti u svoje staje. Takođe upotrebom ovakvih objekata pristupa se kombinovanom pašno-stajskom načinu držanja goveda, sa različitim stepenom orijentacije na stajsku ili pašnu ishranu.

U letnjem periodu, preporučljivo je da se krave držane u stajama primarno hrane pokošenom zelenom masom. Ovakav izbor ishrane, je bitan jer ukoliko se hrana u ovom periodu zasniva više na silaži, senu i senaži postoji realni problem lošeg uticaja suvog obroka. Naime ,pomenuta kabasta hraniva svojom preteranom upotrebom mogu da snize nivo suve materije u obroku na ispod 45-50%, koliko je neophodno za korisno dejstvo ishrane. Na suvoću obroka posebno negativno utiče veća upotreba koncentrata, koja se srazmerno povećava u zavisnosti od proizvodnih osobina visokomlečnih grla. Krave sa većom proizvodnjom konzumiraju znatno više koncentrata. Postojeći problem se rešava uključivanjem hraniva voluminoznog tipa, odnosno onih sa većim sadržajem vlage kao što je treber, nakvašeni suvi repin rezanac ,surutka, melasa šećerne repe i sl. U tehnički opremljenijim uslovima, ukoliko se javi potreba za povećanjem vlažnosti u hrani, može se prema proceni dodati određena količina vode u miks prikolice i tako kompletirani i balansirani obrok distribuirati muznim grlima u objektu.

Bez obzira na način držanja stoke i realna rešenja u ishrani ,potrebno je obezbediti kvalitetno, ispravno i pravovremeno snabdevanje vodom. Ovo podrazumeva da sistemi za vodosnabdevanje moraju na osnovu procenjenih potreba držanog zapata da obezbede odgovarajuće količine vode, na osnovu procenjenih potreba držanog zapata. Osim toga voda mora biti hemijski i bakteriološki ispravna. Stoka se u tpolom periodu godine mora snabdevati optimalnim količinama mineralnih materija, što upućuje da nije dovoljna samo ona količina koja se unese putem premiksa kroz redovne obroke. Razlog ije intenzivno odavanje hranljivih materija kroz znoj. Za ovu priliku najprikladnije za upotrebu su takozvane blok-lizalice, koja grla mogu da koriste po volji. Pored toga pravilan metod ishrane predviđa u ovim uslovima intenzivniju distribuciju hrane i pravilan redosled davanja hraniva u toku dana. Najzad, mora se imati u vidu da i pored adekvatne i pravilno sprovedene ishrane, neophodno je da sve bitne karakteristike objekata za držanje krava budu dobro ispoljene.

Pregled cena sa zelene, kvantaške i stočne pijace i Beogradu
za period od 08.-14. jula 2013. godine

Povrće			Voće			Pijačna cena stoke	
Proizvod	Kvantaš din/kg	Zelena din/kg	Proizvod	Kvantaš din/kg	Zelena din/kg	Proizvod	Živa vaga din/kg
Krastavac	30	50	Banana	100	150	Dviske	190
Šargarepa	55	100	Kajsije	100	150	Jagnjad	230
Boranija	120	150	Kivi	250	300	Ovce	150
Cvekla	50	80	Limun	150	200	Prasad	240
Kupus	15	50	Jabuka	140	250	Telad	380
Krompir	40	80	Nektarine	60	130	Tovljenici	200
Paradajz	45	70	Ananas	140	250	Šilježad	190
Crni Luk	50	80	Kruška	80	150		
Pasulj	350	400	Breskve	55	150		
Paprika	45	100	Malina	270	350		